

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชายอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จากสถาบันการศึกษา 2 แห่ง จำนวน 236 คน เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่เป็นประจำ สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. พฤติกรรมการสูบบุหรี่
3. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับการสูบบุหรี่เป็นประจำ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 236 คน จากจำนวนที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนผู้วิจัยจึงตัดออก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายอาชีวศึกษา ระดับชั้น ปวช.1 ปวช. 2 และชั้น ปวช. 3 (ร้อยละ 46.2, 30.5 และ 23.3 ตามลำดับ) โดยครึ่งหนึ่งมีอายุมากกว่า 17 ปี (ร้อยละ 50.8) อายุมากที่สุดเท่ากับ 20 ปี อายุน้อยที่สุดเท่ากับ 15 ปี และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 17 ปี ($SD = 1.07$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 97.5) และมีเกรดเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ($SD = 0.52$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 236$)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปวช. 1	109	46.2
ปวช. 2	72	30.5
ปวช. 3	55	23.3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
< 17 ปี	116	49.2
≥ 17 ปี	120	50.8
Range = 15-20; M (SD) = 16.72 (1.07)		
ศาสนา		
พุทธ	230	97.5
คริสต์	5	2.1
อิสลาม	1	0.4
เกรดเฉลี่ยสะสม (n=196)		
1.50 - 2.00	9	4.6
2.01 - 2.50	33	16.8
2.51 - 3.00	65	33.2
3.01 - 3.50	70	35.7
3.51 - 4.00	19	9.7
Range = 1.50 - 4.00; M (SD) = 2.94 (0.52)		

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่ (ร้อยละ 60.2) รองลงมาคือ สูบเป็นบางครั้งตาม โอกาส และสูบทุกวันหรือเกือบทุกวัน (ร้อยละ 20.3 และ 16.1 ตามลำดับ) และเป็นผู้ที่สูบน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 3.4) ซึ่งแสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (n = 236)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สูบ	142	60.2
สูบเป็นบางครั้งตาม โอกาส	48	20.3
สูบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	8	3.4
สูบทุกวันหรือเกือบทุกวัน	38	16.1

จากพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว สามารถจำแนกการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่สูบบุหรี่เป็นประจำ ได้แก่ ผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้งและผู้สูบบุหรี่เกือบทุกวันหรือทุกวัน (ร้อยละ 19.5) กลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่เป็นประจำ ได้แก่ กลุ่มผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่ร่วมกับผู้ที่สูบบุหรี่เป็นบางครั้งตาม โอกาส (ร้อยละ 80.5)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่ศึกษา

ปัจจัยภายในตัวบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ ร้อยละ 53.8 และมีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ร้อยละ 46.2 ค่าคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 23 ค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 56 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 37.49 (SD = 7.16) ในด้านการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะพบว่า กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 57.6) มีการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะดี ด้านปัจจัยภายนอกตัวบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.5) มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ และส่วนใหญ่ยังคงถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ (ร้อยละ 67.8) และพบว่าประมาณกว่าครึ่ง (ร้อยละ 52.1) ไม่ยอมรับการสูบบุหรี่ของเพื่อน สำหรับด้านการสูบบุหรี่ของพ่อแม่ พบว่า ส่วนใหญ่พ่อแม่ของกลุ่มตัวอย่างไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 59.7) และพ่อแม่ไม่ยอมรับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 86.4) สำหรับความผูกพันกับพ่อแม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความผูกพันกับพ่อแม่มาก (ร้อยละ 53.4) เมื่อพิจารณาถึงการเข้าถึงบุหรี่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย (ร้อยละ 65.3) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษา (n = 236)

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่		
ไม่เห็นด้วย (≤ 36 คะแนน)	109	46.2
เห็นด้วย (> 36 คะแนน)	127	53.8
Range = 23-56; M (SD) = 37.49 (7.16)		
การรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ		
น้อย (≤ 6 คะแนน)	100	42.4
มาก (> 6 คะแนน)	136	57.6
Range = 0-10; M (SD) = 6.47 (2.46)		
การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท		
เพื่อนสนิทสูบบุหรี่	197	83.5
เพื่อนสนิทไม่สูบบุหรี่	39	16.5
การถูกชักชวนให้สูบบุหรี่		
เคย	160	67.8
ไม่เคย	76	32.2
การขอรับการสูบบุหรี่ของเพื่อน		
ยอมรับ	113	47.9
ไม่ยอมรับ	123	52.1
การสูบบุหรี่ของพ่อแม่		
พ่อแม่สูบบุหรี่	95	40.3
พ่อแม่ไม่สูบบุหรี่	141	59.7
การขอรับการสูบบุหรี่ของพ่อแม่		
ไม่ยอมรับ (< 4 คะแนน)	204	86.4
ยอมรับ (≥ 4 คะแนน)	32	13.6
ความผูกพันกับพ่อแม่		
มาก (> 37 คะแนน)	126	53.4
น้อย (≤ 37 คะแนน)	110	46.6
Range = 27-48; M (SD) = 37.54 (4.58)		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าถึงบุหรี่		
ยาก (≤ 17 คะแนน)	82	34.7
ง่าย (> 17 คะแนน)	154	65.3
Range = 6-24; M (SD)= 18.50 (3.04)		

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นประจำ

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้จัดกลุ่มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่เป็นประจำ และกลุ่มที่สูบบุหรี่เป็นประจำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 29.1) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 8.3) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ มีโอกาสเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงเป็น 4 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 4.46, 95% CI = 1.91-10.39) ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะมาก มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 16.9) น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะน้อย (ร้อยละ 23.0) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า การรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่เป็นประจำด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 1.27, 95% CI = 0.58-2.73)

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 22.8) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 2.6) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่มีโอกาสร้อยเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงเป็น 12 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 12.48, 95% CI = 1.58-98.58) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เคยถูกชักชวนให้สูบบุหรี่มีส่วนของการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 21.9) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกชักชวนให้สูบบุหรี่เล็กน้อย (ร้อยละ 14.5) เมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า การถูกชักชวนให้สูบบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่เป็นประจำ ด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 1.67, 95% CI = 0.71-3.92) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพื่อนยอมรับการสูบของบุหรี่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 67.4) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เพื่อนไม่ยอมรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 12.2) เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า การยอมรับการสูบบุหรี่ของ

เพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่เป็นประจำด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 1.28, 95% CI = 0.56-2.89) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่สูบบุหรี่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 21.1) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 18.4) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่เป็นประจำด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 0.97, 95% CI = 0.45-2.09) กลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ยอมรับการสูบบุหรี่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 53.1) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ยอมรับการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 14.2) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ยอมรับการสูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงเป็น 4 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ไม่ยอมรับการสูบบุหรี่ด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 4.58, 95% CI = 1.89-11.13) ด้านความผูกพันกับพ่อแม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่มากมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 24.6) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่น้อย (ร้อยละ 13.6) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่น้อยจะมีการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่มากด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 0.33, 95% CI = 0.15-0.70) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่มากจะมีโอกาสเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงเป็น 3 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับพ่อแม่น้อยด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 3.05, 95% CI = 1.42-6.56) ส่วนปัจจัยด้านการเข้าถึงบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย (ร้อยละ 20.8) สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าถึงบุหรี่ได้ยาก (ร้อยละ 17.1) และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า การเข้าถึงบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่เป็นประจำด้วยค่าความเชื่อมั่น 95% (AOR = 1.60, 95% CI = 0.70-3.69) ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ศึกษาและการสูญบุหรือเป็นประจำ และค่าความสัมพันธ์ Adjusted Odds Ratio ของปัจจัยที่ศึกษา (n =236)

ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่สูญประจำ (n=190)		สูญประจำ (n=46)		Adjusted OR	95%CI	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ทัศนคติต่อการสูญบุหรือ							0.001
ไม่เห็นด้วย ^(R)	100	91.7	9	8.3	1.00		
เห็นด้วย	90	70.9	37	29.1	4.46***	1.91-10.39	
การรับรู้กฎหมายห้ามสูญบุหรือในที่สาธารณะ							0.545
รับรู้กฎหมายมาก ^(R)	113	83.1	23	16.9	1.00		
รับรู้กฎหมายน้อย	77	77.0	23	23.0	1.27	0.58-2.73	
การสูญบุหรือของเพื่อนสนิท							0.017
ไม่มี ^(R)	38	97.4	1	2.6	1.00		
มี	152	77.2	45	22.8	12.48	1.58-98.58	
การถูกชักชวนให้สูญบุหรือ							0.239
ไม่เคยถูกชักชวน ^(R)	65	85.5	11	14.5	1.00		
เคยถูกชักชวน	125	78.1	35	21.9	1.67	0.71-3.92	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยการศึกษา	ไม่สูบบุหรี่ (n=190)		สูบบุหรี่ (n=46)		Adjusted OR	95%CI	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
การยอมรับการสูบบุหรี่ของเพื่อน							0.558
ไม่ยอมรับ ^(R)	108	87.8	15	12.2	1.00		
ยอมรับ	82	72.6	31	27.4	1.28	0.56-2.89	
การสูบบุหรี่ของพ่อแม่							0.934
ไม่มี ^(R)	115	81.6	26	18.4	1.00		
มี	75	78.9	20	21.1	0.97	0.45-2.09	
การยอมรับการสูบบุหรี่ของพ่อแม่							0.001
ไม่ยอมรับ ^(R)	175	85.8	29	14.2	1.00		
ยอมรับ	15	46.9	17	53.1	4.58 ^{**}	1.89-11.13	
ความสัมพันธ์กับพ่อแม่							0.004
ความผูกพันมาก ^(R)	95	75.4	31	24.6	1.00		
ความผูกพันน้อย	95	86.4	15	13.6	0.33 ^{**}	0.15-0.70	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยที่ศึกษา	ไม่สูบบุหรี่ (n=190)		สูบบุหรี่ (n=46)		Adjusted OR	95%CI	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
การเข้าถึงบุหรี่							
ยาก ^(R)	68	82.9	14	17.1	1.00		
ง่าย	122	79.2	32	20.8	1.60	0.70- 3.69	0.264

มีนัยสำคัญทางสถิติ * = p < .05 ** = p < .01 *** = p < .001 (R) = กลุ่มอ้างอิง